

מכתב לקצין מילואים

משהו על קרב ההיתקלות

לשוקה שלום,

מכתבך שנחפרסם בחוברת „מערכות“ תחת הכותרת „בעיה שאינה אישית“ — אף שאינו עוסק בתחום הבעיות עליהן אנחנו מחליפים מכתבים, שהן בעיות מקצועיות בעיקרן — ראוי לעיון ולנתינת הדעת עליו, מאחר שהוא נוגע בבעיות הקשורות במודל קציני המילואים. אני מקוה שלאחר שבעיות אלה תבדקנה במגמה חיובית, אוכל אני, או הנוגעים בדבר ישירות, להשיב עניינית מעל במת „מערכות“. בינתיים עצתי לך לזכור שאף שבעיות נראות מנקודת מבטך פשוטות, מנקודת מבט מטכ”לית הן מסובכות ומחייבות בדיקה של כל הגורמים שלבעיות אלה יש נגיעה או השלכה כל שהיא אליהם. אי לכך יש להתאזר בסבלנות.

אולם לא תמיד מתחיל קרב ההבקעה בעצם הבקעת המערך המבוצר, ובודאי שאין הקרב מסתיים עם הבקעת המערך. לפני תקיפת המערך העיקרי יש להילחם בכוחות אויב המחפיים על הגישה אליו; על כן, עוד בשלב ההכנות חיוני לחסל כל הפרעה צפויה בגישה אל המערך כדי להשאיר לאויב פרק זמן מינימלי להתראה לפני התחלת ההבקעה עצמה. אחר הבקעתו ישנו שלב ניצול ההצלחה; החדירה העמוקה והרדיפה אחר גייסות האויב במגמה למנוע את התארגנותם מחדש. הבקעת מערך מבוצר כש לעצמו הנה הישג גדול במלחמה, אולם אם לא תמוצה עד תומה האפשרות שנפתחה בפני כוחותינו לאחר הבקעת מערך האויב ע”י המשכת הקרב וניצול מידי של המסיבות שהשתנו והמערך שהשתבש — עפ”ר תועמד בספק הכדאיות של המחיר הגבוה שמשלמים בעת קרב ההבקעה.

אם הבקעת המערך היא פעולה המתבססת על ארגון והכנה יסודיים, הרי שהפעולות האחרות שנוכ”ר לעיל מתבססות על מהירות הביצוע. בשלב הפריצה שלאחר ההבקעה, חיוני ביותר לנצל את המסיבות החדשות שהן לרעת האויב „המובקע“, ושי ביסודן הן זמניות. כל השתהות היא בבחינת החמיר צת הזדמנות לקניית הישגים „במכירת סוף העונה“ — שאם אין „חוטפים“ אותם מיד, הרי אחרי זמן מה יש לשלם תמורתם במחיר מלא (אותו מחיר שאין ביכולתנו האובייקטיבית לשלם). מכאן יובן

נהייתי לפגוש אותך שוב, רץ בראש אנשיך כשמעיניך ניבטת העייפות המגורשת ע”י האחריות — אחריות המפקד. דומה רק אתמול נפגשנו ב„צומת סיני“, ורק לפני שעה קלה בתרגיל בהשתלמות מ”פים — והנה שוב נפגשים אנו בקלחת של משימות קרב ודיווחים, וכל זאת תחת לחץ של „דהירה“ בענני אבק. ושוב נוכחתי עד כמה נשאר אתה דומה לעצמך, כפי שאני זוכר אותך מאז... וכמה השרות הצבאי החוזר עוזר לך להישאר נאמן עם עצמך, עד כדי כך שגם בהזדמנות חטופה זו הספקת להטיח כמה דברי בקורת על האימון החפז, ועל הדחירה בענן האבק לאור עמוד-אש של סיסמת המהירות. סיימת אז בשאלה: „מה כל זה שזה ברגע שנתקל במערך מבוצר היטב?“

במכתבי זה אנסה להשיב על שאלתך.

הבקעת מערך מבוצר היא אחת מצורות הקרב הקשות ביותר לביצוע, והיא מחייבת הכנות מרובות ומדוקדקות. קושי זה נובע בעיקר מן הצורך לשאת אמצעים וגורמים שונים במאמץ שהנו מרוכז בשטח ובזמן — וזאת כדי להתגבר ולהבקיע את ביצורי האויב, הנשענים על תואי קרקע קשים ומכוסים באש מאורגנת-מראש.

אולם כאמור, הקושי הוא ארגוני בעיקרו. ע”י תכנון מדויק והכנות קפדניות, וע”י תרגול מוקדם של הגייסות על מדגם, ניתן להביאם לרמת ביצוע שתורא השגת המשימה.

ערכו של קרב-התנועה, אשר אופייני לו קרב-התקלות.

הקרב היוזם הוא במקרה הטוב רק השלב ההתחלתי בכל מערכה: ע"י צירוף מומחים לאמצעי-הלחימה השונים תחת פקודת מפקד החלטי, ניתן להכין את הגייסות ולארגנם מראש לפעולה מתואמת לפרטי הפרטים לקראת קרב ההבקעה. בקרב התנועה החלק היוזם מצטמצם להערכת השטח מבחינת הנקודות שבהן צפויה היתקלות, ועצמתו המשוערת של האויב בנקודות אלו. במקום הארגון וההכנה היסודיים בקרב היוזם, באים בקרב ההיתקלות תושיות המפקד ותרגולת הגייסות לתגובה מהירה להתרחשויות ול- פקודות במצבים כגון אלה. כאן אין לנו אלא חלקיקי זמן קצרים ביותר החולפים ללא שוב, שכל אחד נושא אתו סיכוי הפתעה והצלחה — או גורר אחריו מצבים כבדי משמעות של אובדן ההפתעה והת- נופה, ושל השמטות היוזמה מידי התוקף. כאן לא ניתן להכין ולארגן הכל לפרטי הפרטים, מאחר וחי- סר הזמן לכך; הכרתו, איפוא, למצוא תחליף להכנות המדוקדקות ולארגון הקפדני; ותחליף זה היא שג- רת קרב ההיתקלות.

נושא זה של קרב ההיתקלות, משמעויותיו מתחל- קות לשני מישורים: האחד מחשבת המפקדים וגיי- שתם לפתרון בעיות בהיתקלות; והשני דפוסיים מוגדרים של הגייסות ברמות השונות, עד כדי תרגולת שנועדה לודא ביצוע מושלם ומחיר של החלטת המפקד המועברת להם ע"י פקודה מקוט- עת, אות מוסכם או כל רמז אחר.

כאן אין כל מקום ליישום של כל נוהל הקרב היוזם

הרגיל. בעבר תורגלנו הרבה במגמה להקנות לעצ- מנו נוהלי קרב מוגדרים ותוך הקפדה על פרטי הפרטים, והגענו לכך שאנו מוצאים עצמנו עוס- קים בפולחן טכסי קבוצות פקודות וכדומה. כל עוד המדובר בפעולה יוזמה — ניחא. אולם התקלה היא בגישה מוטעית של המפקדים, שבקרב ההיתקלות ניתן לצמק אותו נוהל ע"י תמצות וקיצור בכל אחד מסעיפיו. נוהל הקרב בהיתקלות של גדוד (למ- של) אינו קיצור או תמצית של נוהל הקרב המלא בהתקפה יוזמה. הנוהל משתנה מעיקרו והופך כמעט רק למלות הפעלה ולסדרת תגובות שהגייסות מתורגלים בהן ומצפים להפעיל.

השליטה והבקרה של המפקד בקרב ההיתקלות מצטמצמת לבחירת העיתוי והכיוון המדויקים של העצמה שהוא מפעיל; כל היתר חייב להיות מכוסה בתרגול הגייסות ובפקודות מוקדמות, שהן תוצאה של לימוד והערכה מוקדמת של השטח, האויב וה- משימה.

רק בגישה זו בתודעת המפקד — שהיא שונה בעיקרה מן הנהוג בקרב היוזם — ניתן להשיג את היתרונות של החלטיות ומהירות הביצוע שתכפרנה על אי-הנוחיות שאתה חש ברגע שפתחו עליך באש שעה שאתה נמצא בתנועה, ותמנענה את הכשלון שהוא בבחינת מותרות שאין להרשותן בצה"ל.

שוקה, אני מרגיש כיצד התנומה משתלטת עליך, ושומה עלי להתחשב בעייפותך. על תרגול הגייסות לקרב ההיתקלות — בפעם הבאה.

מפקד ומדריךך לשעבר
שי

עם מסע-סיני התבלט במחשבתו הטקטית של צה"ל דבר מסע-התקדמות-ומרדף

במידה שלא היתה מצויה במעגל-נסיונותיה-ולקחייה של מלחמת הקוממיות. ואין תימה כי גם בסוגיה זו מופיע, כגורם-מכתיב-זמצוע, אותו גורם המנסר בחלל-אווירו של צה"ל בשנים האחרונות: — גורם-המהירות. הבו זמן! — ואין עוד בידי יהושע-בן-נון בן- תקופתנו לצוות: "שמש בגבעון דום!" רק אפשרות אחת בידו: לזרו

עצמו וגייסותיו! זהו חוסי-השני העובר ב"מכתב לקצין המילואים" שבחזירת זו. ויצוין: בתמרוני השנה הוכיחו יחידות-המילואים כי לא

מן הנרפות הן, על אף קוצר האימוץ וגיל "גבוה"-יחסית, כשנדרשים מסע-מאומץ ומהירות. וההסבר הניתן ל"קצין-המילואים" איננו איפוא בגדר הלכה ערטילאית כי אם הצבעה על צורך אשר יש ביכולתו שלו וביכולת אנשיו, לקיימו.

